

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVI

Número 2258

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 16 de juny de 1922

CORPUS

El Ciri Pasqual d'aquest any

"SWAN" SIMPLE SAFETY AUTOMATICAMENTE

Arri, arri, tatanet!
anirem a Sant Benet,
comprarem un plateret...
per a dinà, per a sopà...
i una pluma pel «papà».

DESDE 22'50 Ptas.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE. TODD & CO LTD - FABR 133-135 OXFORD ST. LONDRES
AGENT G^{ra} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Grandiosa Exposició i venda de
Barrets de palla
a preus limitadíssims des de DUES pessetes

Articles per a 1.ª Comunió
Sederia i Llaneria per a Estiu

Neveres i geladores

Vestits i sombreros per a senyora i nena

Gran varietat en articles
al preu únic de **3'95** pessetes

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
DE ESTIU
1922

Exposició permanent de les últimes novitats
Trajos a mida des de 115 pessetes
Gabardines » » 90 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

—No s'inquieti. Gasti "AGUA DE LA CHINA" que resguarda la caiguda del cabell i li dóna el seu color primitiu. M'hi aposto lo que vostè vulgui.

Aquesta casa és la especialitzada en llits de metall daurats platejats i niquelats.

El que dorm an aquest llit no tindrà mai més neguit.

No deixin de visitar
l'Exposició els dies festius

VENDES AL
COMPTAT I A PLAÇOS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRONICA

El Reial Siti de Les Planes

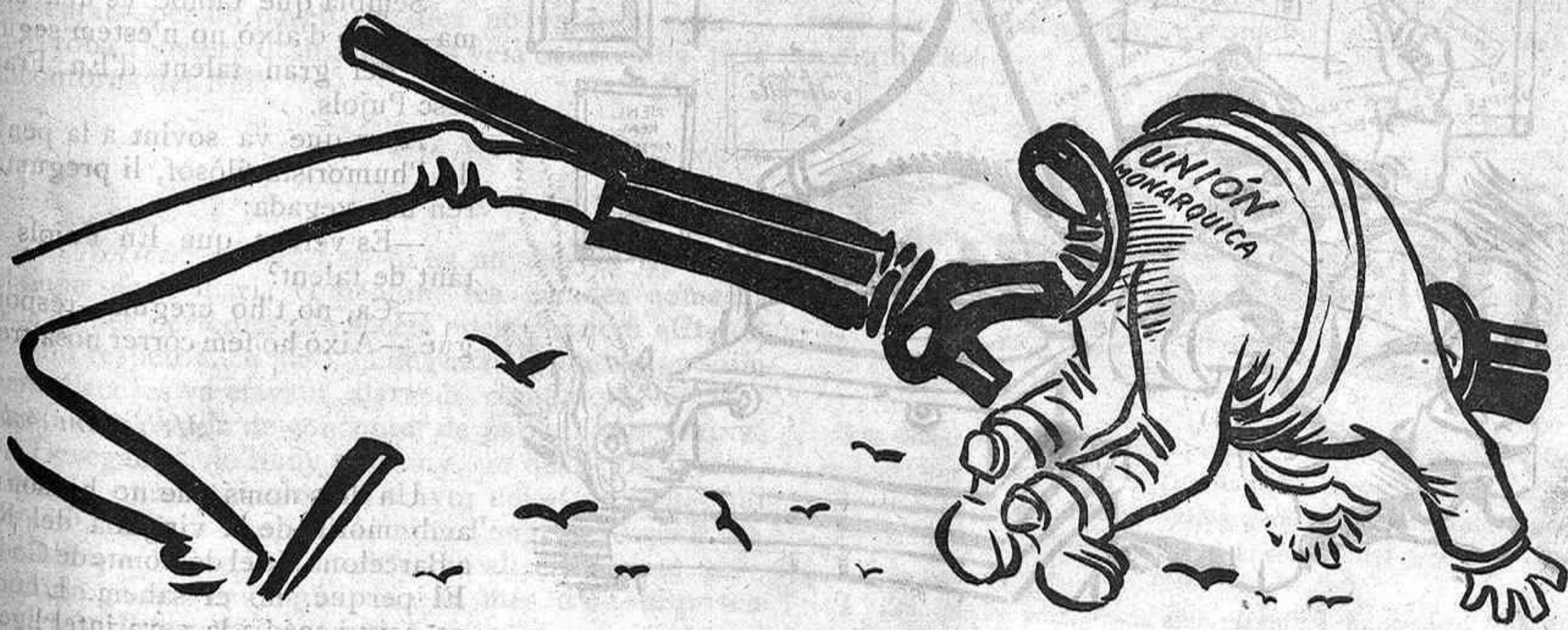
Apliquem a Les Planes una frase històrica, i diem: Què eren Les Planes, abans del discurs del rei? Res. Què han esdevingut després? Tot. Les Planes eren la *Bombilla* de Barcelona, una *Bombilla* a l'engròs, amb molta arrossada, molta costellada, molt de vi i molts idil·lis. Però, malgrat el vi, malgrat els idil·lis, a Les Planes mai passava res. S'hi feia barrila, però amb seny, a la catalana; és a dir, que es menjava més que's bevia, es cantaven cançons sentimentals, i si es feia l'amor era d'amagat, cercant un recó discret, en mig de les jonqueres i dels pins.

Després del discurs del rei, Les Planes ja no ho són Les Planes, perquè ademés de costellades s'ha fet història, i ademés de dir el Joanet o la Roseta «estima'm!», tot un rei ha dit «estimeu-me!», i la fidelitat que'ls promesos se juraven s'ha convertit en fidelitat a la monarquia i a les ordenances. D'un lloc d'esbarjo menestral s'han transformat Les Planes en reial siti, en un Aranjuez d'ocasió, en un Pardo on no s'ha volgut caçar conills precisament.

Tothom hi tenia col·locada una mica d'història personal a Les Planes. Tothom hi ha deixat una hora alegre i uns petons. Tothom hi ha anat vers l'esquerra per a riure, o cap a la dreta per a posar-se molt seriós. Perquè a Les Planes hi ha una divisió absoluta. Baixant cap el pla, camí de les fonts, és per a la multitud. Anant cap a Câl Rectoret, muntanya amunt, és per a les parelles solitàries. Al mig, separant les dues Planes, la baixa i l'alta, la del riure i la de l'amor seriós, la de l'alimentació i la de l'estimar, està la via del tramvia. Aquella via és com una ratlla feta pel Destí. Segons per quin costat se tira, sobre tot si se tracta de dones, se descapdellarà la vida, perquè aquells pins de la dreta semblen els pins de la ciència del Bé i del Mal, amb l'eterna fruita prohibida.

Doncs ara aquest petit paradís, amb bitllet d'anar i tornar, aquest Venusberg barato, adquirirà una solemnitat enutjosa que impedirà l'espontaneïtat de les promeses amoroses. Demanarem a la nostra amiga fidelitat, li direm que'ns juri llealtat, i ens respondrà que semblen el rei. I si li prometem nosaltres la fidelitat, si li oferim una estimació disciplinada, sentirem un «Ai, el meu rei!», ple d'alegria burleta. La història ens hi sortirà sempre. Les Planes tenen ja executòria reial, com si fossin una família noble.

Desgraciadament, aquesta executòria els hi donarà serietat, fent-hi perdre alegria. Ja no seran Les Planes una font, un restaurant, una pineda, un camí amagat, sinó el record d'un discurs. «Aquí va ésser...», dèiem tots, tot passant pels reconcs sentimentals. «Aquí fou...» direm, d'avui endavant, senyalant la terrassa del restaurant elèctric. I quan els forasters visitin Les Planes,

—Com més amics, més clar!

no hi pensaran amb les possibles hores d'esbarjo, sinó en el dia 5 de juny.

Hem perdut amb el canvi. Les Planes, abans, eren nostres, i ara seran com alguns sastres i alguns col·lectors, «Provedores de la Real Casa».

PARADOX

A CAU D'ORELLA

La repensada

Del rei, la frase que més ha corregut ha estat la feta davant de *La Vicaria*: «Que no la retoquin.» Però ne va dir una altra. Després d'examinar la tela amb una lupa i d'advertir, davant de la meravella d'aquella pintura tan perfecta en l'ampliació, que En Fortuny l'hauria pintada, sense lupa, digué:

— ¡Una buena adquisición!

Immediatament, afegí:

— Y un buen negocio.

No's va oblidar que erem a Catalunya.

La darrera frase

Quan ja estaven fetes les maletes, si és que'n porten de maletes els reis, don Alfons, a l'acomiar-lo el representant de l'Hotel Ritz, li va donar un adéu optimista i afalagador:

— Molt bé. Tot ha estat molt bé. Les cambres, els salons, els «menús», el servei... Estic satisfet.

— Gràcies, Majestat!

— Diuen que'n faran una placa. Còm deurà ésser?

Aleshores, el rei, somrient, li va respondre, fent broma:

— Ara, només faltaria que no et pagués el compte.

Els de la Conferència

A la Conferència Nacional tothom esperava la votació de les conclusions. Després de la votació, tothom esperava l'excomunió de la «Lliga». Però els dies passen, *La Veu* calla i els conferenciants regionalistes, recordant que a la «Lliga» hi cap tothom, segueixen a la «Lliga», i aquesta, pensant que potser tot haurà estat una mica d'agitació estival i que seguirà regint el seu pensar i la seva disciplina, els hi tolera.

— Ho veieu?— diuen els mal pensats.— Tots són uns.

Nosaltres els hi responem que un partit no s'improvitza, que som a l'estiu, pare de la mandra, i que tot vindrà. Però ells ja han fet el seu judici i la seva frase.

Als conferenciants els hi han donat un nom.

Els hi diuen «La Lligueta».

En Riba i En Pujols

En Carles Riba publica a *La Veu* uns articles estudiant l'estil d'En Francesc Pujols. I com sempre que el nostre gran crític fa un estudi, s'endinza cap a l'entranya de la qüestió, fins a arribar al moll de la veritat. Sinó que aquesta vegada la seva feina ens sembla una broma.

Veurà En Riba, amb el seu talent penetrant com una agulla de llum, que En Francesc Pujols i les giragones del seu estil, i la seva filosofia i les seves pensades no són més que una broma?—

Sembla que també és una broma—però d'això no n'estem segurs—lo del gran talent d'En Francesc Pujols.

A un que va sovint a la penya de l'humorista filòsof, li preguntaren una vegada:

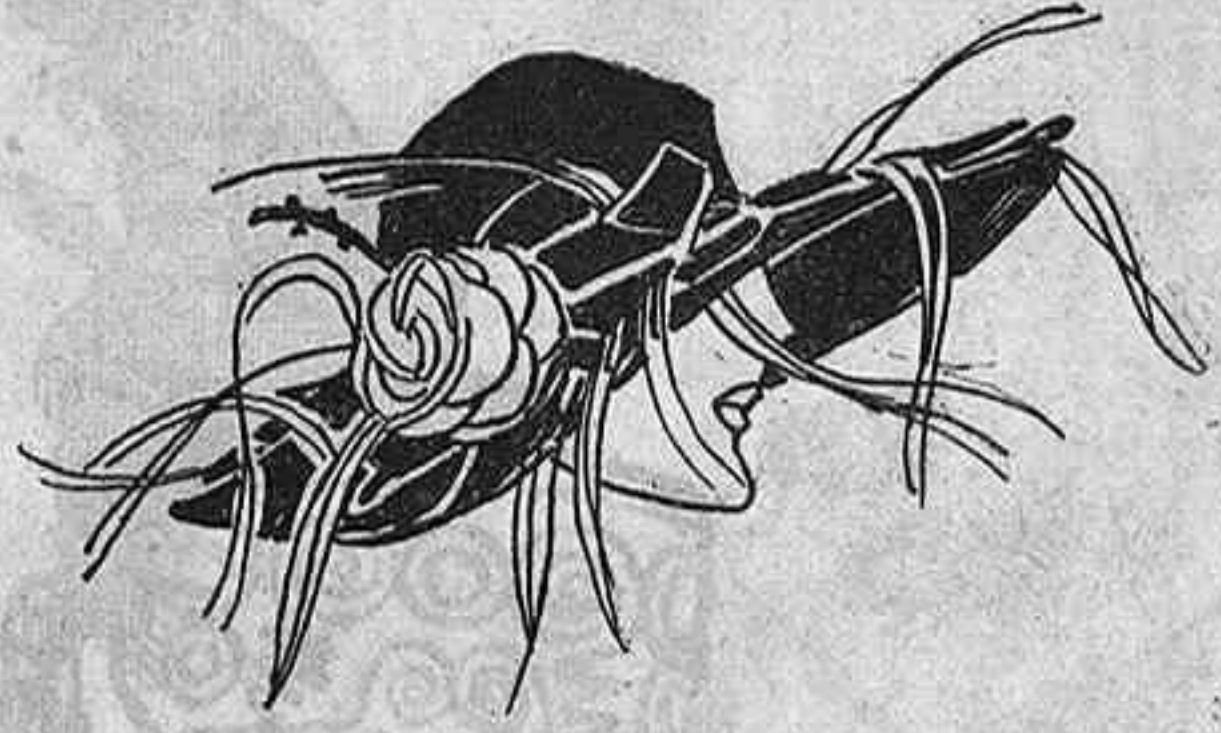
— Es veritat que En Pujols té tant de talent?

— Ca, no t'ho creguis—respongué.— Això ho fem córrer nosaltres!

Milionari pobre

Un dels noms que no ha sonat, amb motiu de la vinguda del Rei a Barcelona, és el del comte de Godó. El perquè, no el sabem. L'home és coix i sord i la seva intel·ligèn-

A LES NOSTRES LLEGIDORES

Trieu bonics capells de moda!

cia no ressalta per aguda ni per esplendorosa. Deu haver pensat que faria un mal paper i s'ha quedat a casa.

Més aviat creiem, per això, que En Godó no ha sortit del seu amagatall per raons d'economia. De l'avarícia i coquineria d'aquest pobre milionari se'n conten a l'alçada d'un campanar. Un capvespre, a la redacció de *La Vanguardia* es varen apagar els llums. Averia llarga en l'electricitat. Es va córrer a cercar bugies i els redactors treballaren amb la llum esmortuïda d'una bugia de deu cèntims. Un dels redactors, que era molt curt de vista, se'n posà dues damunt de la seva taula, car amb una sola no hi veia per a treballar.

S'ensopegà a passar el comte de Godó, propietari de *La Vanguardia*. S'acostà al redactor de les dues bugies enceses. Digué:

—*Que hace usted aquí con dos bujías? Los demás sólo tienen una...*

—*Don Ramón, con una sola no veo. Tengo la vista muy mala...*

—*No es eso, no. Lo que hacen ustedes despues es llevárselas a sus casas.*

I el comte milionari apagà d'una bufada la bugia, se la ficà a la butxaca i se'n anà murmurant.

Com aquesta en podríem contar cent, i potser les contarem amb temps i paciència.

Quí ens diu que el comte de Godó no ha anat a veure el Rei per no haver de fer-se roba nova, per no comprar-se una xistera?

N'hi ha hagut tants que per no fer despeses s'hi han presentat—per un parell de dies no valia la pena—amb roba i xistera deslluïdes! Es veia cada ruïna pels encontorns del Rei!

«*El Noticiero Universal*»
o «*Con el debido respeto*»

Al *Noticiero Universal* hi ha un senyor que ompla una secció diària comentant les errades comeses pels demés periòdics. La secció porta per nom «Con el debido respeto»... i amb el degut respecte un anònim periodista les va clavant als seus companys, no perdonant-los errada de concepte, de paraula o de caixa.

Devegades, de lluny en lluny, un dia o dos al mes, o potser encara no tant, el senyor del «Con el debido respeto» mostra tenir una mica d'enginy. Aquell dia sembla que la secció li hagi fet un altre. No ens sorprendria gens si ens diguessin que més d'un hi posen mà en la dita secció.

De totes maneres, és una cosa lamentable, mes-

quina, provinciana. En un periòdic de Tortosa, per exemple (no s'ho prenguin malament els tortosins), seria una secció de lluïment. En una capital com Barcelona, representa un atrassament de 50 anys. L'autor d'aquesta secció fa un agravi als seus llegidors; els suposa una estreta mentalitat d'estudiant de quart any de batxiller, en un Institut de fora. Només en aquella edat i en aquell estat especial de petulància innocent de l'estudiant de batxiller, poden divertir les bromes inspirades per les errades gram-

matics. És l'única època de la vida que els hi concedim importància; descobrir un *lapsus* en un escrit, ens exalta, ens transporta joiosament, ens inspira bromes i facècies exactament igual com encara li passa al redactor de *El Noticiero*.

Comentant coses de diaris barcelonins, es deia l'altre dia a l'Ateneu:

—Són diversos els periòdics que tenen una secció literària en la que es fa un comentari quotidià més o menys agut a l'actualitat.

A *Las Noticias* tenen a l'Emili Tintorer amb les «Paradojas». Visió clara, discreció. Al *Día Gráfico* tenen En Marius Aguilar amb els «Ecos». Enginy, vivacitat, brillantor. A *La Publicidad* tenen an En Soldevila amb el «Dietario». Noble to, bon gust. A *La Tribuna* En Puig i Ferrer hi fa els «Dichos y hechos». Exaltació, afany espiritual. A la *Veu* En Draper i En Josep Maria Junoy hi fan dues seccions diàries: Emoció, probitat intel·lectual. Al *Noticiero Universal* tenen un anònim que hi fa «Con el debido respeto». Xabacaneria, xaronada i darrera d'això... mesquinesa!

LES CONSTRUCCIONS ESCOLARS DE BARCELONA.—Voluminós i ben presentat exemplar, digne de l'entitat que'l donà a llum. Constitueix un complet recull dels estudis, projectes i altres antecedents que existeixen en el Municipi per a la solució del problema escolar a casa nostra.

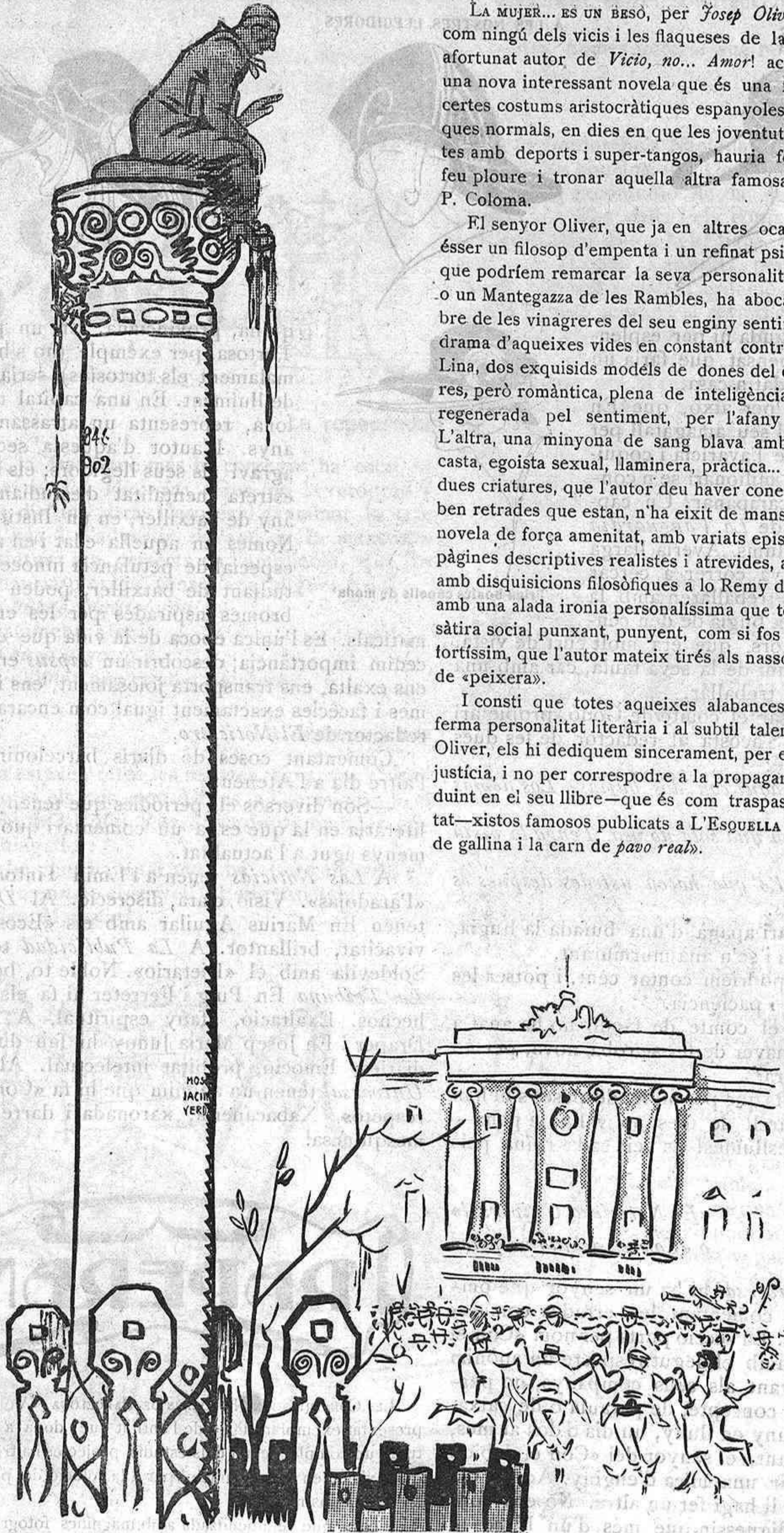
L'obra, que vé amenitzada amb magnífics fotogravats, plànols, etc., ha sigut editada, com se comprèn, per la benemèrita Comissió de Cultura del nostre Ajuntament.

LA MUJER... ES UN BESÒ, per *Josep Oliver Bauzá* — Coneixedor com ningú dels vicis i les flaqueses de la nostra «gente bien», elafortunat autor de *Vicio, no... Amor!* acaba d'escriure i publicar una nova interessant novela que és una formidable sàtira contra certes costums aristocràtiques espanyoles; un llibre que en èpoques normals, en dies en que les joventuts no estiguessin distretes amb deports i super-tangos, hauria fet tronar i ploure com feu ploure i tronar aquella altra famosa novela *Pequeñeces*, del P. Coloma.

El senyor Oliver, que ja en altres ocasions ens ha demostrat ésser un filòsof d'empenta i un refinat psicòleg feminista, al punt que podríem remarcar la seva personalitat com la d'un Bourget o un Mantegazza de les Rambles, ha abocat tota la sal i tot el pebre de les vinagreres del seu enginy sentimental al contar-nos el drama d'aqueixes vides en constant contrast, la de Ofèlia i la de Lina, dos exquisits models de dones del dia, una sortida del no-res, però romàntica, plena de intel·ligència idealista, climatèrica, regenerada pel sentiment, per l'afany d'impossibles amors... L'altra, una minyona de sang blava amb tots els defectes de la casta, egoista sexual, llaminera, pràctica... I de la vida d'aquestes dues criatures, que l'autor deu haver conegut molt d'aprop per lo ben retrades que estan, n'ha eixit de mans del literat artífex una novela de força amenitat, amb variats epíssodis interessants, amb pàgines descriptives realistes i atrevides, a lo Guy de Maupassant, amb disquisicions filosòfiques a lo Remy de Gourmont, i sobre tot amb una alada ironia personalíssima que tot ho envolta i amb una sàtira social punxant, punyent, com si fos un perfum penetrant, fortíssim, que l'autor mateix tirés als nassos dels seus companys de «peixera».

I consti que totes aqueixes alabances i aqueixos elogis a la ferma personalitat literària i al subtil talent enginyós del senyor Oliver, els hi dediquem sincerament, per espontani sentiment de justícia, i no per correspondre a la propaganda que ens fa reproduint en el seu llibre—que és com traspassar-los a la immortalitat—xistos famosos publicats a L'ESQUELLA com aquell de «la carn de gallina i la carn de pavo real».

SEPT SCIENCIES

Mossèn Cinto. — Vaja, no hi ha millor lira que la tenoral

BARCELONA A LA VISTA

La Plaça de Catalunya en plena activitat

EN VERDAGUER I EN PEP VENTURA

Dalt de la glòria. Diumenge passat a la tarda. El music i el poeta conversen, després d'haver donat una mirada a Barcelona.

VERDAGUER

Ahir, dèu de juny, va fer vint anys de la meua mort. Barcelona va fer-me un enterro grandios, talment com si hagués estat jo un monarca. Al cap de vint anys, gairebé ningú es recorda de mi. Tú, Pep Ventura, ets més sortós que jo. De tu se'n recorda tothom. Avui, diumenge, mentre ningú pensa amb mi, a tu et fan un homenatge al Parc i una gentada sorollosa celebra el teu geni. No ho dic per enveja, Pep Ventura; que mai he sigut envejós. Però la veritat, em fa tristesa...

PEP VENTURA

No et creguis que jo estigui molt content; perquè sé

que no val la pena això dels homenatges. Jo he anat molt pels pobles, amb la tenora sota el braç, i he vist que la gent el que vol és divertir-se. Tot el demés són excuses. Això de pàtria, art, cultura, ideal, només ho senten uns quants que mouen molt d'enrenou, però que al cap d'avall són quatre gats. La gent vol divertir-se i res més. Doneu-li festivals sorollosos i la fareu anar allà on voldreu. Gresca i ballaruga i jovent i femellam i aldarull de musica, sigui o no de la terra.

Creu-me, Cinto: una altra vegada que vinguis al món, si vols que la gent no t'oblidi, fes com jo: toca la tenora.

XARAU

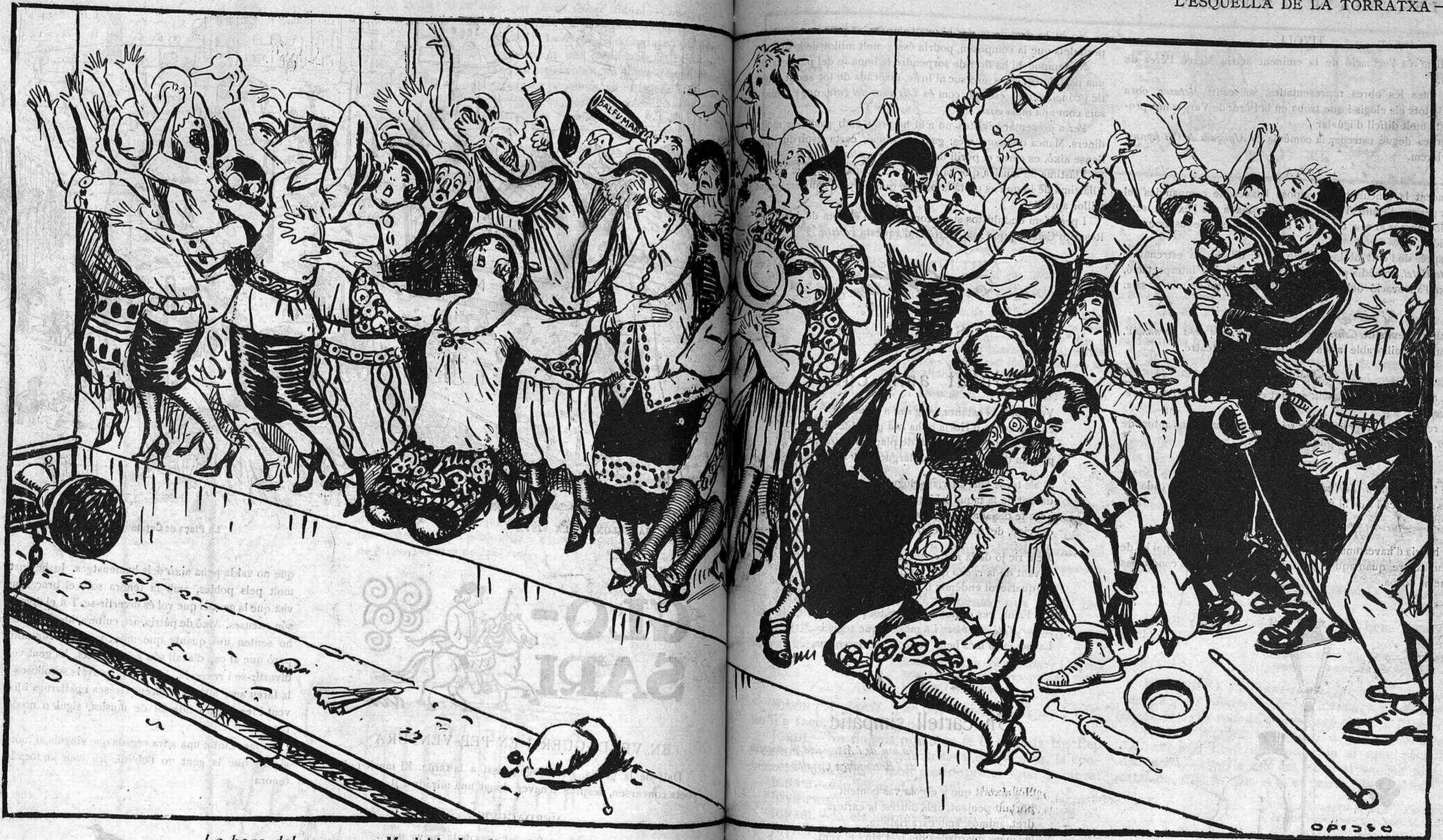
El gat

El meu gat no es menja les rates; no li agraden. Si n'agafa una, és per a jugar-hi.

Quan hi ha jugat bé, li perdona la vida, i se'n va a un altre lloc a somniar, l'innocent, assegut en l'anella de la seva cua, ben closa la testa com un puny.

Però, per culpa de les urpes, la rata ha mort.

JULI RENARD

La hora del regreso a Madrid. La despedida. Las señoritas se despiden. La colla del llanto. (Ho posem en castellà perquè faci més bonic.)

TELO ENLAIRE

ROMEA

Am! l'èxit que era d'esperar, vé actuant an aquest teatre la companyia d'En Martínez Sierra, fent les delícies del nombrós públic que hi assisteix la genial Caterina Bàrcena.

L'estrena de *La Hora Mala* fou un èxit de interpretació. No's

pot demanar més de la Bàrcena. Molt bé la senyoreta Leal, i així mateix els senyors Martori, de la Vega i Collado, sobre tot el primer, que demostra ésser un actor de comprensió i estudiós.

L'obra, de poca força, cançonera, exceptuant el primer acte, tot i estar feta amb traça, no afegeix res a la glòria del seu autor En Carles Arniches.

— El dilluns s'estrenà *Santa Isabel de Ceres*, tragèdia popular en cinc actes d'En Vidal i Plánas, L'obra venia precedida de gran

fama. A Madrid ha tingut un èxit, ha sigut l'èxit de la temporada. Aquí no hauria tingut tanta sort. Perquè aquí tenim un *Amichatis*, un Lluís Capdevila i un Manel Fontdevila que amb obres com *La Bordá*, *L'auca de la cupletista*, *La tragèdia del Xalet* i altres, han tractat millor aquestes coses que l'autor de *Santa Isabel de Ceres*. Van tenir sort ell i En Martínez Sierra que a Madrid fos una novetat el que aquí ja comença a cansar-nos. I la seva obra no té prou vigor, ni prou veritat, ni prou bellesa per a triomfar per damunt de la inoportunitat. Hi ha obres que sempre arriben a temps,

altres que no arriben mai, altres que arriben en el moment just. *Santa Isabel de Ceres* ha fet tard a Barcelona.

NOVEDADES

Segueix actuant amb gran èxit, an aquesta casa, l'Alba-Bonafé que, amb llurs subordinats que'ls secunden de debò, malgrat i representar obres ja conegudes del nostre públic, l'omplen. I ja és molt, amb *El Verdugo de Sevilla*, *Las de Cain*, etc.

Això demostra que la qüestió és fer-ho bé.

TIVOLI

Brillant és l'actuació de la eminent actriu Mercè Pérez de Vargas.

De totes les obres representades, sobresurt *Retazos*, obra digna de tots els elogis i que troba en la Pérez de Vargas una protagonista molt difícil d'igualar

Ahir es degué estrenar la comèdia *El Marqués de Chi Loung*. En parlarem.

GOYA

Vencent la dificultat que suposa l'excès de companyies del mateix gènere, l'Emili Thuillier veu coronada per l'èxit la seva actuació, mercès al seu talent i a les simpaties que justament té guanyades.

Després de l'èxit obtingut amb *Rirri*, dilluns va estrenar-se *Rata de Hotel*, comèdia-pel·lícula, que, mercès a la interpretació, mereixé l'aprovació del distingit públic que quasi omplia la sala.

POLIORAMA

Amb els èxits de *Constantino Pla* i *Que no lo sepa Fernanda*, va seguint immillorable la temporada en aquest teatre.

CÓMICO

An aquesta casa es segueix servint el plat del dia, *Arros en fessols i naps*.

Ha reforçat el programa *Flor silvestre*, dels mateixos autors de l'*Arros*, que obtingué complida aprovació.

ESPAÑOL

De la *Marieta de l'ull viu* solament hem de dir que cada dia és més simpàtica i que hi va encara gent a admirar-la.

NUEVO

Hi hauria d'haver una llei que determinés a mans de qui ha de raure un teatre, quan aquest posseeix les magnífiques condicions del que'ns ocupa.

No hi ha dret de portar-hi una companyia que, sens menyspreu dels que la componen, podria ésser molt millor de lo que és.

Ni tampoc hi ha dret de sorprendre la bona fe del públic amb una pseudo-revista sense suc ni bruc, mancada de tot sentit artístic i coneixement escènic, com és *Las uñas del gato*, que és mansoia com una mala cosa

Per a presentar revistes, no n'hi ha prou amb gastar-se molts diners. Manca quelcom més: gust, distinció, certa espiritualitat. Sense això, es corre el perill de declarar-se *nouveau riche*.

Llàstima de musica que ha fet el voluntariós i simpàtic Millán! I llàstima de lo que'ns costà la butaca, quin import hauríem pogut millor aprofitar.

I pecaríem de injustos si no consignavem el nom de la bufona Rosarito Calzado, que fou l'heroïna d'aquesta revista.

SONETS

Ciutat amb cua

Veig cues als estancs, veig cua a la vedella,
en el tramvia d'Horta hi ha cua pels que hi van;
m'estranya que tant tardi de plaça ma costella,
prò em diu que per a tot llargues cues es fan.

Si als toros vols anar, no cloguis ta parpella;
davant de la taquilla hi ha una cua gran;
i res te dic si aspire a passar la portella
del cine, del teatre, del parc, del restaurant.

Me'n ric jo de la passa, que sempre aquí s'abona,
davant de la cuada que tot ho invadeix;
i a qualsevol endèmic li dic tant-se-mè'n-dóna.

Tu, Fama, ves cantant, i ja per tot pregona
sejour d'etè et d'hiver i a més, el que segueix...
La cua és la més bella atracció de Barcelona.

Un cartell simpàtic

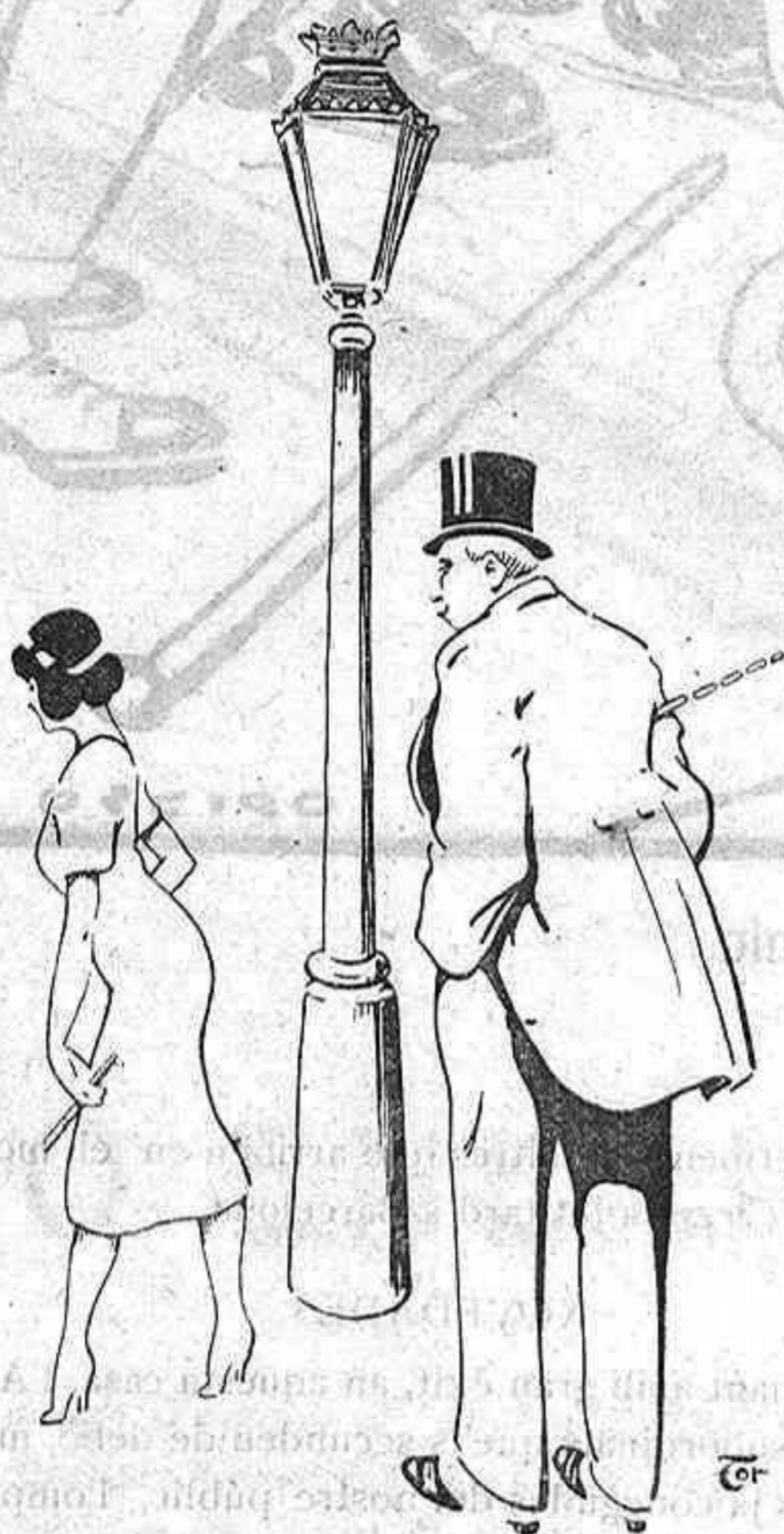
Ja sou de l'Associació protectora de l'Ensenyança Catalana?

Noi aixerit que a escola vas content
portant penjant, dels llibres, la cartera;
dret, animós, amb cara riallera,
les mans guardades del fret viu i el vent.

De sobte, ta pregunta a tots sorprèn,
com un bell acudit, que un hom no espera;
després, prou la trobem ben encisera
la primera sorpresa, i el cor sent

la punyida interior del qu'és un deure,
al quin cap català s'ha de substreure,
si encara guarda fe per l'ideal.

Noi benvolgut, de un bell demà esperança,
des d'ara, de complaure't fem fermaça.
Qui fos ben ric per dar-te un dineral!

—La nova moda vol la faldilla llarga. Jo la escursaria més.

ESPECTACLES BARCELONINS

Els èxits de la temporadeta d'estiu

Per tu ploro, Merceneta

ESCENA ÚLTIMA

MATEIXOS, IÑIGUEZ I SENYORA CALAMANDA

(Iñiguez que ha sentit l'escàndol torna a entrar per primera dreta i va decidit cap a primera esquerra. En el mateix instant la senyora Calamanda entra corrents pel fons dreta tota sofocada, i crida a Iñiguez).

CALAMANDA.—Ai!... Déu meu!... (*A Maties*). No els heu conegut?... Guàrdia!... Guàrdia!...

MATIES.—Qui?

MERCENETA.—A qui?

CALAMANDA.—Aquells del piano!

IÑIGUEZ.—Què passa?

JORDI.—Els lladrots del Cabaret?

MERCENETA.—Els murrís de l'altra dia?

CALAMANDA.—Els! Els que ens van robar els diners dels pobres!

IÑIGUEZ.—Caracoles!... En busca de ellos venia yo!
(Corre anant-se per primera esquerra, seguit de Calamanda).

MERCENETA (*A Jordi*).—I pensar que jo he ballat amb aquest home!

JORDI.—La gran vergonya que sents és lo que't salva, Merceneta.

(Tornen a entrar per primera i segona esquerra Ignasi, Joves primer, segon i tercer i sardanistes).

NINÓN (*A Jordi, per Merceneta*).—Apa, i tu... no li'n facis més retret, pobreta.

JORDI.—No tinguis por. Ara té la paraula En Pep Ventura, iestic segur que la seva eloqüència, la convencerà molt millor, molt més depressa que la meva.

IGNASI.—No ha estat res; no!

JOVE PRIMER.—Ja són fora!

IGNASI.—Ja els hem estomacat!

JOVE TERCER (*Entra portant un gran ram de ginesta i roselles*).—Quina palissa!

JOVE SEGON (*Als músics*).—Vinga!

VEUS.—Musical!... Musical!...

JOVE PRIMER.—La tòia d'honor!

IGNASI.—Per a tu, Ninón. Or i sang. Tot ginesta i roselles.

NINÓN (*A Merceneta*).—Per a tu, gentil barcelonina. Per a que aprenguis d'estimar amb elles tot lo que té perfum i color de pàtria, Merceneta.

(Aquí començarà la gran Sardana ballada per tots els presents. Els darrers d'enganxar-s'hi seran Ninón, Jordi i Merceneta. Sardana final cobla).

JORDI (*A Merceneta, per la Sardana*).—Miratela!... Ja està armada la gran anella humana. Fixa't quin goig que fa!...

MERCENETA.—Confesso que és un espectacle hermos i que em deleixo per ésser-hi.

NINÓN (*Prenent la mà de Jordi. A Merceneta*).—Veus?... les mans; la mà forta i la mà delicada ofertes i admeses gentilment.

JORDI.—A la nostra dansa no's demana sinó això: la mà; símbol de la bona amistat i del respecte mutu.

(Deixa la mà de Ninón i apropant-se amorós a Merceneta, li pren la mà).

I an aquells que et vulguin fer creure que això és cosa innocent, ensopida, diga'ls-hi que menteixen. En els lligaments de mà hi batega també l'amor, Merceneta, des de l'indiferència més gran a la passió més vehement, hi ha mil matissos d'aquest art de donar-se les mans tot ballant la Sardana.

(Merceneta i Jordi es donen una forta estreta de mà).

MERCENETA.—Oh, sí, sí!... Deixeu-m'hi ésser a mi també!

(Corre amb Ninón a enganxar-se a la Sardana).

JORDI (*Apart*).—Per fi!... Li hem guanyat el cor!...

(S'aixuga unes llàgrimes d'emoció, asseient-se a una de les pedres).

MERCENETA (*Girant-se, a Jordi*).—Jordi!... No vens?... (*Al adonar-se de que s'aixuga els ulls es desenganxa de la rodona i corre cap an ell*). Plores?... Ploro?

JORDI.—Sí; per tu, torno a plorar, Merceneta. (*Alçant-se*). Però ara és de jòia el meu plor. Ploro d'alegria. L'alegria que em dóna al veure't així, ben catalana, que és com si ja et veiés... ben meva!

(Abraçats corren al fons i s'enganxen a la Sardana que en aquest instant pendrà un «crescendo» ben pronunciat; mentre per primer terme d'esquerra a dreta, fent contrast amb el quadro animat i gentil, passaran com una processó els dos mossos d'esquadra formats, duent lligats a Xarrapa i a Llampaguets, seguits de la senyora Calamanda que braceja tota acalorada gesticulant amb el policia Iñiguez que tot esbufegant arria el piano de manubri).

J. BURGAS

ELS DEPORTS

FOOT-BALL

Ilfort-Barcelona. — Regular va ésser aquest partit, puix el camp estava més tou que si fos de «chantilly» i és clar que xutar i aguantar l'equilibri era una mica difícil, puix els jugadors no eren cap Robledillo.

Els nostres dominaren constantment, però quan no era la porta, era un «offside» i quan no el porter anglès, que li feren quatre goals que'ls lograren En Torralba, En Gràcia i En «Semi», que feu els dos últims, i per més esforços que varen fer els súbdits d'En Lloyd George res pogueren fer per guanyar i molt més quan En Planas i En Zamora varen estar fets uns herois...

C. D. Júpiter-C. D. Europa. — En el camp del «Júpiter» jugaren aquests dos equips un partit bastant mansot i durant tot el joc els europeus varen estar atacant la portada d'En Castro i si no arriba a ésser per En Reyes i Garrobé els jupiteristes haurien rebut del carpó, i així i tot l'Olivella, que és un «as», va fer dos goals més caïos que la Meller i va acabar el partit amb un xic de moviment.

CURSES «PENYA-RHIN»

Costa Rabassada. — El diumenge es va córrer aquesta cursa, organitzada per la «Penya Rhin», amb un bon èxit, i a no ésser el cotxe «Reo», que va fer la volta de campana, sens perill greu pels ocupants, va anar com una seda la cursa.

S'hi lluien En Vidal, L. Mora, P. Satrustegui, P. Sogos i el gran Moré que feren veritables «proezas».

Els voltants de la carretera estava plena de gent, que tot esmorzant, admiraven com treballaven els corredors.

Total: un èxit gran per la ferma «Penya-Rhin» que felicitem de tot cor.

CURSES DE CAVALLS

Amb regular gentada es va córrer l'última «reunió» organitzada per la Societat de Curses de Cavalls i en aquestes s'hi varen

—Perquè has tocat tan bé, aquí tens dues pessetes i no patiràs més.

veure grans sorpreses, entre les quals hi va figurar un «chubasco» que'ns va refrescar quelcom. Els cavalls guanyadors varen ésser el «Vertolin», «Tlyng Post», «Bon Papa» i «Reus» que varen fer bones curses. I fins les altres, que seran aviat.

BOXA

Sembla que ara no s'organitzaran més vetlles, però nosaltres sabem que són varis els organitzadors que no volen descansar i algun dia ens donaran alguna sorpresa i nosaltres sabem «quelcom», però... ja en parlarem.

NOLUS

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

AIXÓ S'ACABA—UN GRAN CRÍTIC

Les exposicions d'art comencen a aprimar-se. Ja era hora.

A les «Galeries Laietanes» En Mariano Feles ens exhibeix unes marines de caient holandès bastant agradoses, si es miren de lluny, i una plaça d'Albaracín en dia de festa, en la qual hi fa sol de juny.

A «Cà'l Homar» hi ha exposició permanent d'art antic i modern, sobresurtint unes notes wagnerianes d'En Quimet Mir fluixetes a més no poguer, però força personals.

A «Cà'n Parés» segueix l'inundació aquarel·lística amb molta jòia dels *amateurs* de la pintura aigualida.

Al «Camarín» oh, al «Camarín» hi exposa un dels nostres *macos* de primera fila, En Lluïset Masriera, el qual feia quinze anys que no havia fet cap exposició individual. Quina llàstima que se'n hagi anat an aquell reconet de la vella Barcelona a plantar parada, amb el bé de Déu de teles boniques que exposa.

En Masriera és un mestre que dibuixa, compona i pinta com un home. La seva factura és elegant, la seva coloració rica, brillant i altament decorativa; la pintura és ja cosa tradicional en la família Masriera i ell la cultiva com la millor deixa dels seus avant-passats, modernitzant-la cada dia més.

Amb aquests quinze anys l'ha posat desconeguda. Cal anar al «Camarín», esperar que l'obrin i demanar que encenguin els llums, per a veure els formosos quadros pintats darrerament per En Lluïset, artista refinat i complexe, que igualment pinta una tela expressiva, que escriu madrigals, que ressuscita al gran Coquelín, àlies *Molière*, que projecta joies per una princesa.

Dintre l'aprimament estiuenc de les exposicions d'art, aquesta del «Camarín» resulta allò que abans en deiem un sopar de duro, amb xampany i tot.

Cal no deixar-la perdre, doncs.

El do de la crítica no el té pas qui vol, sinó aquell que el porta per instint. El crític, com el poeta, naix espontàniament.

Fa un grapat d'anys el pintor Batistuchi, que en sabia un niu, va pintar una tela que feu tró a Barce-

lona, representant el Pla de la Boqueria a l'hora de més animació. La ciutat en pes, desfilà per davant de la formosa pintura fent-ne grans elogis, sobre tot els int.l'ligents.

En certa ocasió s'havien reunit enfront de la celebrada tela un grapat d'artistes que ponderaven ses belles qualitats, quan el municipal de punt apropant-s'hi amb misteri va dir:

—Es molt bonica, però té un gran defecte.

Els reunits miraven astorats al *guindilla*, i un d'ells va fer:

—On és el defecte, a veure?

—Aquí!—respongué amb seguretat el *cipal* signant amb el dit.—Aquest cotxe va contra-direcció!

C. ARBÓ

EPÍGRAMA

Désitjant catequitza
al sorrut incrèdul Lloses,
li explicava mossèn Pla
l'origen del dolò humà,
i li deia entre altres coses:
—Estigues, fill, persuadit
que és nostre sofrí infinit,
des de que en malhora un dia
vam tenir la gosadia
de menjà el fruit prohibit.
I amb sorna En Lloses digué:
—Ja crec lo que diu vostè,
Mes, si no és dar-li molèsties,
em pot dir doncs el perquè
també han de sofrir les bèsties?—

I no sabent contestà
el mossèn a tal sortida,
En Lloses li recalçà:
—Es que un dia es van menjà
la cibada prohibida?

V. TARRIDA

Va ésser una mala pensada la de volguer alçar un monument an En Guimerà en vida del gran poeta. Per alçar un monument es necessiten bastants diners. I la nostra gent de diners té la mà molt estreta; i de les lletres i dels poetes no en volen sentir ni parlar. Així és que cada dos per tres s'ha de reunir la Junta General del monument per a veure com s'ha de fer per a trobar diners. I els diners no surten. La glòria del poeta hi sofreix més que hi guanya en tot això. Després d'aquell graa homenatge que li vàrem fer, no poder reunir uns quants mils duros pel monu-

Els gegants, els gegants,
els hi han fet la cara nova!
Els gegants, els gegants,
amb En Gual es mullaran!

ment! Es una vergonya! I el mateix poeta, què deu pensar? Vol viure molts anys per arribar a veure's el monument o prefereix morir-se per no passar per la vergonya de no veure'l mai fet? No us ofenguin les nostres paraules, don Angel. Ja sabem que la vergonya no és per vos, sinó per tots nosaltres i sobre tot pels rics de Catalunya.

Corpus i vuitada de Corpus! Dies de trampes. Sinó que les trampes tenen una vuitada que dura tot l'any. Ja Pitarra en la comèdia *Els Segadors*, quin segon acte passa el dia de Corpus, va dir com final d'una garbosa tirada de versos, glossant les trampes:

*Trampes, trampes, tot són trampes
com si fos Corpus tot l'any...!*

Dins de lo humorístic i realístic, són uns versos immortals com aquells de

*...toda la vida es sueño
y los sueños, sueños son.*

Per als que saben jugar bé les trampes, com els nostres concejals, els que porten la ruleta de la Exposició d'Indústries Elèc-

triques i tants altres, no és pas veritat que la vida sigui un *sueño*. La vida, per ells, és un constant estar despert. I tan despert!... Com que sempre han de fer l'ull viu—la Marieta al costat d'ells és una *adormidera*—per caçar als adormits. Els que's deixen enganyar, els que's deixen carregar les trampes, aquests sí que poden anar cantant:

Yo he pasado la vida en un sueño...

Guerra a les mosques! El perill de les mosques! Exterminem les mosques! No heu vist títols com aquests en la majoria dels periòdics? Suposo que no heu llegit el que hi havia sota aquells títols, com jo mateix. En canvi, no m'he pogut estar de llegir una notícia anglesa, dient que en un Circ de Londres s'ha presentat un domesticador de mosques. En presenta dues centes i les hi fa fer diversos exercicis, individuals i col·lectius. L'aparell amb que treballa és una bola de vidre còncava, dins d'ella hi posa una mosca, al defora de la bola l'home encen un llum... Prou, prou! La notícia m'ha fet caure d'espatlles! Mireu que volguer domesticar les mosques... Com si no n'estessin massa de domesticats uns animalons que no ens els podem treure de casa ni a cops, que'ns els trobem fins a la sopa!

ESTOMAGO & INTESTINOS.
GASTROL MIRET
REMEDIO SEGURISIMO ● PROBARLO ES CURARSE
DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas
PRECIOS INVEROSIMILES

ARAGON 229
BARCELONA.

Bastons
Els millors, els més nous i els més forts
ELS REGALEM
si ens els demana, ben demanats, una noia maca
Bastoneria Americana
Passatge Bacardí - Rambla - Plaça Reial
NOTA.—Reserva absoluta

SARNA
(RONYA)
ANTISARNIC MARTI
Unic que la cura **SENSE BANY**
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.
Es ven a totes les Farmàcies i
Parlament, 17 **BARCELONA**

EDEN CONCERT COMTE DEL ASSALT, 12
MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2 tarda i a les 9 1/2 nit
Gran succés de la cançonetista **TINA DE JARQUE**

Llibreria Espanyola de Antoni López • • Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFONO A. 4115

Obra nova d'En R. SURIÑACH SENTIES

Visitar els malalts i els presos

POEMA DE CLINICA

(PETITES PROSES)

Un volum

Pesetes 2

LOS SPORTS DE MODA.

MANUALES PRÁCTICOS

Foot-Ball, Water polo, Jiu-Jitsu

Pesetas 2

Gimnástica, Lawn-tennis

Pesetas 2

NUEVA EDICIÓN

PEDRO MATA

Los irresponsables

Un tomo 8.º

Pesetas 5

DEMÀ DISSABTE

La Campana de Gràcia

publica un número de gran actualitat

Preu: 10 cèntims

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

L'OU COM BALLA